

Svensk författningssamling

Förordning med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät

Utfärdad den 26 juni 2025

SFS 2025:782

Publicerad
den 1 juli 2025

Regeringen föreskriver följande.

Uppgifter

1 § Affärsverket svenska kraftnät ska utifrån ett samhällsbyggnadsperspektiv skapa förutsättningar för en samhällsekonomiskt effektiv, internationellt konkurrenskraftig, hållbar och trygg elförsörjning i Sverige.

Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde verka för att leveranssäkerhetsmålet och planeringsmålet för det nationella elsystemet och de övriga energipolitiska mål som riksdagen har godkänt uppnås.

2 § Myndigheten ska utifrån ett nationellt elförsörjningsperspektiv verka för en samordnad långsiktig planering av det nationella elsystemet och sammanlänkningen av detta med andra länder.

3 § Myndigheten ska på ett affärsmässigt sätt förvalta, driva och utveckla Sveriges transmissionsnät för el så att det

1. på kort och lång sikt tillgodoser de nationella behoven av överföring av el,
2. tillsammans med övriga delar av det nationella elsystemet svarar mot kraven på leveranssäkerhet, och
3. i övrigt svarar mot de krav som ställs inom EU:s inre marknad för el.

4 § Av förordningen (2023:241) om det nationella elsystemet framgår att myndigheten är systemansvarig myndighet enligt ellagen (1997:857).

Systemansvar för överföringssystemet

5 § Myndigheten ska

1. driva och utveckla transmissionsnätet för el i Sverige och förbindelserna med elnät i andra länder baserat på analyser av de samhällsekonomiska effekterna för det nationella elsystemet,
2. genom samhällsekonomiskt effektiva åtgärder optimera kapacitetsutnyttjandet i transmissionsnätet och bidra till försörjningstrygghet för el,
3. bevaka effekttillräckligheten i det nationella elsystemet och löpande förmedla information om effekttillräcklighet till marknadens aktörer,
4. analysera, bedöma och offentliggöra information om var anläggningar för produktion av el och lagring av el samt stora elanvändare bör anslutas för att en effektiv, hållbar och trygg elförsörjning ska uppnås,

5. offentliggöra information om tillgänglig nätkapacitet för nya anslutningar och utökade elabonnemang och uppdatera informationen minst en gång i månaden,

6. inom sitt verksamhetsområde se till att möjligheterna att bygga ut fossilfri elproduktion och att nya användningsområden för el tas tillvara i det nationella elsystemet,

7. verka för en välfungerande och transparent elmarknad och icke-diskriminerande marknadstillträde till det nationella elsystemet,

8. främja forskning och utveckling av betydelse för verksamheten inklusive demonstration av ny teknik,

9. se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag,

10. delta i det europeiska nätverket av operatörer av vätgasnät,

11. bistå de länsstyrelser som är vattenmyndigheter i arbetet med klassificering och med att fastställa kvalitetskrav för sådana ytvattenförekomster där vattnets status påverkas av vattenverksamheter för produktion av vattenkraftsel, och

12. inom sitt verksamhetsområde fullgöra de uppgifter som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el.

6 § Av förordningen (2023:241) om det nationella elsystemet framgår att myndigheten svarar för tillsyn i frågor om driftsäkerhet hos det nationella elsystemet enligt ellagen (1997:857).

Ansvar att förvalta och bygga ut transmissionsnätet

7 § Myndigheten ska

1. förvalta och bygga ut transmissionsnätet för el på ett kostnadseffektivt, driftsäkert och miljöanpassat sätt,

2. inom sitt område inkassera kapacitetsavgifter (flaskhalsinkomster) och betalningar i enlighet med artikel 49 i förordning (EU) 2019/943,

3. ojämnna år ta fram en tioårig nätutvecklingsplan och lämna in planen till Energimarknadsinspektionen, och

4. bygga ut, installera och förvalta ledningar för elektronisk kommunikation, främst på transmissionsnätet, samt upplåta nätkapacitet i dessa.

Elberedskap

8 § Av förordningen (1997:294) om elberedskap framgår att myndigheten är elberedskapsmyndighet enligt elberedskapslagen (1997:288).

9 § Av förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap framgår att myndigheten är beredskapsmyndighet.

10 § Myndigheten ska i fråga om Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941 av den 5 juni 2019 om riskberedskap inom elsektorn och om upphävande av direktiv 2005/89/EG

1. ta fram underlag enligt artiklarna 7, 10, 14 och 17 i förordningen, och

2. samverka med Statens energimyndighet när denna fullgör sina uppgifter i egenskap av behörig myndighet enligt förordningen, i syfte att

a) säkerställa ett effektivt utarbetande och korrekt genomförande av de riskberedskapsplaner som Statens energimyndighet tar fram,

b) underlätta förebyggande och utvärdering av elkriser, och

c) underlätta informationsutbyte om elkriser.

11 § I krig eller när regeringen annars bestämmer ska myndigheten tillgodose samhällets behov av elkraft genom att planera, leda och samordna elförsörjningens resurser. Uppgiften ska genomföras i samverkan med berörda sektorsansvariga myndigheter, civilområdesansvariga länsstyrelser, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Försvarsmakten och övriga myndigheter inom beredskapssektorn för energiförsörjning.

Om förbrukningsreglering av el införs har myndigheten till uppgift att, i den utsträckning som regeringen föreskriver, svara för långsiktig planering och inriktning av elproduktionen.

Dammsäkerhet

12 § Myndigheten ska i fråga om dammsäkerhet

1. följa klimatets påverkan samt följa och medverka i utvecklingen av dammsäkerheten,
2. verka för att riskerna för en allvarlig störning på samhället genom dammhaveri eller höga flöden i reglerade vattendrag minskar,
3. årligen rapportera till regeringen om utvecklingen och vid behov föreslå åtgärder,
4. främja forskning, utveckling och kunskapsförmedling,
5. svara för tillsynsvägledning enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) och samverka med länsstyrelserna för att åstadkomma ett effektivt tillsynsarbete, och
6. i övrigt främja dammsäkerheten i landet.

Rapportering

13 § Myndigheten ska senast den 15 maj och den 15 oktober varje år i en särskild rapport till regeringen redovisa

1. hur effekttillräcklighet, nationell effektbalans under topplasttimmen och driftsäkerhet har upprätthållits sedan det senaste rapporteringstillfället samt vilka informationsinsatser som har riktats till aktörerna på elmarknaden i fråga om effekttillräcklighet, och
2. en bedömning av effekttillräcklighet, nationell effektbalans under topplasttimmen och driftsäkerhet fram till nästa rapporteringstillfälle.

14 § Myndigheten ska vartannat år, med början 2026, i en särskild rapport till regeringen redovisa

1. en bedömning av resurstillräckligheten för svensk elförsörjning den kommande tioårsperioden i enlighet med artikel 20.1 i förordning (EU) 2019/943, och
2. en bedömning av flexibilitetsbehovet i enlighet med artikel 19e i förordning (EU) 2019/943.

15 § Myndigheten ska årligen till regeringen redovisa och kommentera

1. hur överföringskapaciteten mellan de nationella elområdena har utvecklats samt hur systemtjänster och investeringar som bidrar till överföringskapaciteten har utvecklats,
2. hur mycket ny elproduktion respektive ny elförbrukning som har anslutits till det nationella elnätet fördelat på kraftslag respektive sektor bedömt utifrån de uppgifter som myndigheten tagit emot,
3. prognoser över utvecklingen av överföringskapacitet,
4. hur genomsnittlig ledtid för anläggningsprojekt i investeringsplanen fördelat på intern respektive extern ledtid har utvecklats, och

5. indikatorer för uppföljning av det leveranssäkerhetsmål för det nationella elsystemet som riksdagen har godkänt.

SFS 2025:782

Vilka som ingår i affärsverkskoncernen

16 § Myndigheten och de företag där staten genom myndigheten direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande bildar tillsammans en affärsverkskoncern.

Ledning

17 § Myndigheten leds av en styrelse.

18 § Styrelsen ska bestå av högst sju ledamöter. I styrelsen ingår dessutom myndighetschefen och personalföreträdarna vid myndigheten.

19 § Styrelsen ansvarar för att statens intressen som ägare tas tillvara i affärsverkskoncernens företag och i andra företag där myndigheten förvaltar statens aktier eller andelar.

Styrelsen ska bestämma hur rapportering och samordning mellan myndigheten och koncernens företag ska ske.

20 § Styrelsen ska ha det ansvar som följer av 3 och 4 §§ myndighetsförordningen (2007:515).

Styrelsen ska särskilt ägna sig åt

1. utvecklingen av överföringskapaciteten och leveranssäkerheten i transmissionsnätet,
2. investeringsplaneringen och utvecklingen av ledtider för investeringarna,
3. frågor om krav på beredskap och säkerhetsskydd, och
4. bedömningar av myndighetens interna effektivitet.

21 § Generaldirektören ska ensam avgöra ärenden om föreskrifter, ålägganden och övriga ärenden som rör elförsörjning inom ramen för myndighetens ansvar som elberedskapsmyndighet.

22 § Om ett styrelseärende är så brådskande att styrelsen inte hinner sammanträda för att behandla det, får ärendet avgöras genom kontakter mellan ordföranden och det antal ledamöter som behövs för beslutsförhet.

Om detta förfarande inte är lämpligt får generaldirektören ensam avgöra ärendet. Ett sådant beslut ska anmälas vid nästa sammanträde med styrelsen.

Särskilda organ

23 § Vid myndigheten ska det finnas ett rådgivande organ som benämns Elförsörjningsrådet.

Rådet ska bistå myndigheten när det gäller

1. att verka för en samordnad långsiktig planering av det nationella elsystemet och sammanlänkningen av detta med andra länder i enlighet med 2 §,
2. vilka åtgärder som ska vidtas för att bidra till försörjningstrygghet för el i enlighet med 5 § 2, och
3. bedömningar av var nya anslutningar av produktion av el och lagring av el samt stora elanvändare bör ske för att uppnå en effektiv, hållbar och trygg elförsörjning i enlighet med 5 § 4.

24 § Vid myndigheten ska det finnas ett rådgivande organ som benämns Elberedskapsrådet. Rådet ska bevaka elföretagens och det övriga totalförsvarets intressen i frågor om elberedskap. Rådet ska ges tillfälle att yttra sig i frågor av principiell eller större betydelse som rör inriktning på beredskapsåtgärder eller föreskrifter och ålägganden om beredskapsåtgärder.

25 § Vid myndigheten ska det finnas ett rådgivande organ som benämns Dammsäkerhetsrådet som ska bistå myndigheten i arbetet med dammsäkerhetsfrågor. Rådet är ett informations- och samrådsorgan för frågor relaterade till dammsäkerhet.

Medelsförvaltning

26 § Myndighetens medel får inte lånas ut till företag i affärsverkskoncernen utan regeringens medgivande i varje enskilt fall.

Extern revision

27 § Styrelsen ska se till att Riksrevisionen får de uppgifter som behövs för revisionen av affärsverkskoncernen.

Anställningar och uppdrag

28 § Generaldirektören är myndighetschef.

29 § Ordförande och vice ordförande i styrelsen utses av regeringen.

30 § Myndigheten ska bestämma antalet ledamöter samt utse ledamöterna och ordföranden i Elförsörjningsrådet, Elberedskapsrådet och Dammsäkerhetsrådet.

Personalansvarsnämnd

31 § Vid myndigheten ska det finnas en personalansvarsnämnd.

Tillämpligheten av vissa förordningar

32 § Myndigheten ska tillämpa personalföreträdarförordningen (1987:1101) och internrevisionsförordningen (2006:1228).

33 § När myndigheten avser att söka personal från företag inom affärsverkskoncernen ska myndigheten inte tillämpa förordningen (1984:819) om statliga platsanmälningar.

Avgifter

34 § Myndigheten får i affärsverksamheten ta ut avgifter, besluta om avgifternas storlek och disponera inkomsterna.

Myndigheten får även disponera inkomster från offentligrättsliga avgifter.

Undantag från myndighetsförordningen

35 § Följande bestämmelser i myndighetsförordningen (2007:515) ska inte tillämpas på myndigheten:

- 12 § om vem som ska avgöra brådskande ärenden, och
- 29 § om ärendeförteckning.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2025.
 2. Genom förordningen upphävs förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät.

På regeringens vägnar

EBBA BUSCH

Linnéa Klefbäck
(Klimat- och
näringslivsdepartementet)